

SAVIENĪBAS AUGSTĀ
PĀRSTĀVE ĀRLIETĀS UN
DROŠĪBAS POLITIKAS
JAUTĀJUMOS

Briselē, 3.6.2019.
JOIN(2019) 11 final

KOPĪGS ZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM UN PADOMEI

par Militārās mobilitātes rīcības plāna īstenošanu

I. IEVADS

1. Militārās mobilitātes uzlabošana ir svarīga ES iniciatīva, ko sāka 2017. gada 10. novembrī¹. Tā palīdzēs izveidot Eiropas aizsardzības savienību saskaņā ar priekšsēdētāja Ž. K. Junkera izteikto aicinājumu 2017. gada runā par stāvokli Savienībā². Tā palīdz sasniegt mērķu vērīgumu drošības un aizsardzības jomā, par ko 2016. gada 14. novembrī vienojās Padome³ pēc iepazīstināšanas ar ES globālo ārpolitikas un drošības politikas stratēģiju⁴. Militārā mobilitāte tiek īstenota saskaņā ar pastāvīgo strukturēto sadarbību, tostarp projektu līmenī, kā arī konkrētajiem pasākumiem, ko dalībvalstis apņēmas veikt 2018. gada 25. jūnijā⁵. Turklāt tā ir svarīga prioritāte ES un NATO sadarbībai, īstenojot kopīgo deklarāciju⁶ un personāla līmenī izveidoto strukturēto dialogu par militāro mobilitāti.
2. Šajā iniciatīvā izmanto civilās un militārās jomas sinerģijas, lai uzlabotu militārā personāla, materiālu un iekārtu mobilitāti ikdienas darbībām, kā arī krīžu un konfliktu laikā ES iekšienē un ārpus tās, izmantojot visus transporta veidus visos stratēģiskajos virzienos. Tā ļaus ES dalībvalstīm ātrāk un efektīvāk rīkoties Kopējās drošības un aizsardzības politikas, valstu un starptautisko darbību kontekstā.
3. Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos un Komisija 2018. gada 28. martā iepazīstināja ar Militārās mobilitātes rīcības plānu (“rīcības plāns”)⁷. 2018. gada jūnijā Padome atzinīgi novērtēja rīcības plānu un aicināja to steidzīgi īstenot, cieši sadarbojoties visām attiecīgajām iesaistītajām personām⁸. Turklāt 2018. gada 19. novembrī Padome atzinīgi novērtēja progresu un sniedza turpmākus norādījumus par nākamajiem veicamajiem pasākumiem⁹. Papildus šim progresu ziņojumam un papildinot to, 2019. gada 13. maijā Eiropas Aizsardzības aģentūras valde atzinīgi novērtēja Aģentūras pirmo gada ziņojumu par militāro mobilitāti.
4. Rīcības plānā ir izklāstīti konkrēti pasākumi un termiņi, pievēršot uzmanību Savienības pievienotajai vērtībai, kas izpaužas kā palīdzība ES dalībvalstīm uzlabot militāro mobilitāti un šo centienu atvieglošana. Proti, Savienība var palīdzēt noteikt civilās un militārās jomas sinerģijas un piesaistīt pašreizējās politikas un instrumentus trim galvenajām jomām — transporta infrastruktūrai, regulatīviem un procesuāliem jautājumiem, kā arī citām starpnozaru tēmām. Rīcības plāna īstenošanā liels progress tika panākts, cieši un nepārtraukti sadarbojoties Komisijas dienestiem, Eiropas Ārējās darbības dienestam, tostarp Eiropas

¹ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Militārās mobilitātes uzlabošana Eiropas Savienībā” (JOIN(2017) 41 final).

² Priekšsēdētāja Ž. K. Junkera 2017. gada runa par stāvokli Savienībā, 2017. gada 13. septembris, http://europa.eu/rapid/press-release_SPEECH-17-3165_lv.htm.

³ Padomes secinājumi par ES globālās stratēģijas īstenošanu drošības un aizsardzības jomā, 2016. gada 14. novembris, <https://www.consilium.europa.eu/media/22459/eugs-conclusions-st14149en16.pdf>.

⁴ Kopīgs redzējums, kopīga rīcība — stiprāka Eiropa. Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija, 2016. gada jūnijs, http://eeas.europa.eu/archives/docs/top_stories/pdf/eugs_review_web.pdf.

⁵ Padomes secinājumi par drošību un aizsardzību ES globālās stratēģijas kontekstā, 2018. gada 25. jūnijs, 18. punkts, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10246-2018-INIT/lv/pdf>.

⁶ Eiropas padomes priekšsēdētāja, Eiropas Komisijas priekšsēdētāja un Ziemeļatlantijas līguma organizācijas ģenerālsēkretāra Kopīgā deklarācija par ES un NATO sadarbību, https://www.consilium.europa.eu/media/36096/nato_eu_final_eng.pdf.

⁷ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Par Militārās mobilitātes rīcības plānu” (JOIN(2018)05 final), 10. lpp.

⁸ Eiropas padomes sanāksme (2018. gada 28. jūnijs) — Secinājumi, 2018. gada 28. jūnijs, <https://www.consilium.europa.eu/media/35936/28-euco-final-conclusions-en.pdf>.

⁹ Padomes secinājumi par drošību un aizsardzību ES globālās stratēģijas kontekstā (13978/18), 2018. gada 19. novembris, <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-13978-2018-INIT/lv/pdf>.

Savienības Militārajam štābam, Eiropas Aizsardzības aģentūrai, kā arī pilnā mērā iesaistot ES dalībvalstis saskaņā ar visu valdības iestāžu mēroga pieeju, vienlaikus ievērojot katras valsts suverenitāti un lēmumu pieņemšanas tiesības.

5. Rīcības plāns paredz pirmā progresa ziņojuma iesniegšanu līdz 2019. gada vasarai¹⁰. Šajā ziņojumā ir aprakstīts līdz šim panāktais būtiskais un reālais progress un turpmākā rīcība.

II. MILITĀRĀS PRASĪBAS MILITĀRAJAI MOBILITĀTEI EIROPAS SAVIENĪBĀ UN ĀRPUS TĀS

A. Militāro prasību noteikšana

6. Rīcības plāna īstenošanas sākumpunkts bija militāro prasību noteikšana attiecībā uz militāro mobilitāti Eiropas Savienībā un ārpus tās (“militārās prasības”). Militārās prasības izstrādāja Eiropas Savienības Militārais štābs ciešā sadarbībā ar ES dalībvalstīm, Komisijas dienestiem un attiecīgajām Savienības aģentūrām un struktūrām, tostarp Eiropas Aizsardzības aģentūru, kā arī vajadzības gadījumā apspriežoties ar NATO un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Turklāt saskaņā ar “visu valdības iestāžu mēroga pieeju” procesā līdztekus aizsardzības ministrijām tika aicinātas iesaistīties attiecīgās kompetentās valstu iestādes.
7. Vienošanās par militārajām prasībām tika panākta ES Militārajā komitejā un to vēlāk apstiprināja Padome: vispārējo augsta līmeņa daļu 2018. gada 25. jūnijā, pielikumus — 2018. gada 19. novembrī. Militārās prasības pēc tam tika konsolidētas 2018. gada 28. novembrī¹¹.
8. Militāro prasību mērķis ir uzlabot militāro spēku (personāla, materiālu un aktīvu) pārvietošanu ES iekšienē un ārpus tās robežām. Tās stratēģiski un operatīvi ļauj veikt militāras darbības, atbalstot ES stratēģisko autonomiju un atvieglojot ES dalībvalstu spēku izvietošanu, atkalizvietošanu un uzturēšanu, lai izpildītu attiecīgās ES mērķu vērienīguma daļas un ES dalībvalstu prasības.
9. Militārās prasības nosaka nepieciešamos militārās pārvietošanās principus un galvenos aspektus, kā arī visaptveroši izvērtē visus faktorus, kuri regulē militāro pārvietošanos. Tās aptver vairākas galvenās daļas: plānošanas un darbību atbalstu, transporta infrastruktūru, juridiskos un regulatīvos aspektus, piekļuvi transporta resursiem un atbalstam, koordināciju un informācijas apmaiņu, drošību, mācības un vides apsvērumus. Svarīga šā dokumenta daļa ir ģeogrāfiskā tvēruma definēšana visai Savienības transporta infrastruktūrai, kuru dalībvalstis noteikušas kā nepieciešamu militārās pārvietošanās nolūkā. Turklāt militārajās prasībās ir atspoguļoti NATO ģenerālsekretāra 2018. gada maijā nosūtītie NATO vispārīgie infrastruktūras parametri, kuri palīdz nodrošināt saskaņotību starp attiecīgajiem militāro prasību kopumiem, kas ir abu organizāciju darba pamatā šajā nozarē.

¹⁰ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Par Militārās mobilitātes rīcības plānu” (JOIN(2018)05 final), 10. lpp.

¹¹ Militārās prasības attiecībā uz militāro mobilitāti Eiropas Savienībā un ārpus tās (ST 14770/18), 2018. gada 28. novembris.

B. Daļēja militāro prasību atjaunināšana

10. Pēc militāro prasību apstiprināšanas tika veikta militārās un civilās transporta infrastruktūras prasību neatbilstību analīze¹² (sk. 17.–21. punktu). Pēc tam, kad Politikas un drošības komiteja tika iepazīstināta ar neatbilstību analīzi, Politikas un drošības komiteja 2019. gada 8. maijā aicināja Eiropas Ārējās darbības dienestu / Eiropas Savienības Militāro štābu atjaunināt transporta infrastruktūras parametrus un militāro prasību ģeogrāfiskos datus, ņemot vērā neatbilstību analīzi. Eiropas Savienības Militārais štābs ir izstrādājis atjauninājumu projektu, cieši sadarbojoties ar ES dalībvalstīm, Komisijas dienestiem un Eiropas Aizsardzības aģentūru, kā arī attiecīgi personāla līmenī saskaņojot to ar NATO, lai Padome līdz 2019. gada vasarai apstiprinātu atjauninātās militārās prasības. Pēc NATO personāla iesaistīšanās strukturētajā dialogā NATO 2019. gada 22. martā nosūtīja ES atjauninātos vispārīgos infrastruktūras parametrus.

III. TRANSPORTA INFRASTRUKTŪRA

11. Lai uzlabotu bruņoto spēku mobilitāti ES iekšienē un ārpus tās, tiek meklēti risinājumi infrastruktūras šķēršļu novēršanai. Šajā saistībā svarīgs rīcības plāna pīlārs ir aizsardzības vajadzību un Eiropas transporta tīkla sinerģijas palielināšana.
12. Šajā jomā kopš rīcības plāna pieņemšanas ir panākts būtisks progress, un ir pabeigtas visas līdz šim paredzētās darbības.

A. Finansējums divējāda lietojuma transporta infrastruktūrai

13. Komisija 2018. gada 2. maijā kā daļu no 2021.–2027. gada Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta ierosināja 6,5 miljardu EUR militārās mobilitātes finansējumu, lai finansētu divējādā lietojuma — proti, civilā un militārā — projektus. Ierosinātajā regulā¹³ tika iekļauti īpaši noteikumi attiecībā uz divējāda lietojuma transporta infrastruktūras finansēšanu. Likumdevēji 2019. gada 7. martā panāca kopēju vienošanos par ierosināto 2021.–2027. gada Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta regulas tekstu, kurā bija ietverti nepieciešamie noteikumi divējāda lietojuma projektu finansēšanai¹⁴, un kopš tā laika ierosinātās regulas teksts ir guvis Padomes un Eiropas Parlamenta atbalstu. Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta finanšu piešķirums 2021.–2027. gadam tiks pabeigts 2021.–2027. gada Daudz gadu finanšu shēmas sarunu ietvaros.
14. Kā ierosināts, Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments arī palīdzēs finansēt transporta infrastruktūras projektus, lai labāk izpildītu militārās prasības. Tādējādi ES ieguldījumam būtu jāļauj dalībvalstīm attīstīt infrastruktūras daļas, kas tiks izmantotas gan aizsardzības, gan civilā transporta mērķiem.

¹² Kopīgais dienestu darba dokuments “Militārās prasības un Eiropas transporta tīkls: neatbilstību analīze”, (SWD(2019) 175 final).

¹³ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulas (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014, 2018. gada 6. jūnijs.

¹⁴ Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulu (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014 — Progresā ziņojums, Eiropas Savienības Padome, 2018/0228(COD), 2019. gada 13. marts, <https://www.consilium.europa.eu/media/38507/st07207-re01-en19.pdf>.

Militārās prasības

15. Militāro prasību apstiprināšana Padomē bija sākumpunkts militārās mobilitātes transporta infrastruktūras aspektu izstrādei (sk. 6.–9. punktu).

Neatbilstību analīze

16. Nākamais pasākums pirms divējāda lietojuma projektu finansēšanas bija neatbilstību noteikšana starp militārajām un civilajām prasībām. Neatbilstību analīze ir militārajās prasībās noteikto militārās infrastruktūras standartu un militārā tīkla ģeogrāfiskā tvēruma, no vienas puses, un Eiropas transporta tīkla infrastruktūras pašreizējo tehnisko prasību un ģeogrāfiskā tvēruma, no otras puses, salīdzinājums, tostarp konstatētie praktiskie mazināšanas pasākumi jomās, kurās pastāv neatbilstības.
17. Neatbilstību analīze 2019. gada 3. maijā tika nosūtīta Padomei kā kopīgs dienestu darba dokuments¹⁵.
18. Kopumā vērtējums ir pozitīvs: attiecībā uz prasībām infrastruktūrai liela daļa militāro standartu būtībā tiek uzskatīti par saderīgiem ar Eiropas transporta tīkla prasībām; attiecībā uz ģeogrāfiskajiem datiem (militāro tīklu) 94 % infrastruktūras, kas noteikta kā militāriem mērķiem nozīmīga, pārklājas ar Eiropas transporta tīkla ģeogrāfisko tvērumu. Turklāt gadījumos, kad militāro un Eiropas transporta tīkla prasību savstarpējā neatbilstība ir būtiska, tika konstatēti praktiski mazināšanas pasākumi.
19. Neatbilstību analīzes rezultāti liecina par divējādu svarīgu ietekmi. Pirmkārt, militārās mobilitātes tīkla un Eiropas transporta tīkla ģeogrāfiskā tvēruma pārklāšanās konstatēšana noteiks Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta divējāda lietojuma projektu ģeogrāfisko tvērumu militārās mobilitātes finansējuma satvarā, jo atbilstīgi būs tikai projekti, kas ietilpst gan militārās mobilitātes ģeogrāfiskajā tīklā, gan Eiropas transporta tīklā. Tas, ka starp transporta infrastruktūru, ko ES dalībvalstis ir noteikušas kā nozīmīgu militārās mobilitātes nolūkā, un Eiropas transporta tīklu pastāv 94 % pārklāšanās, pierāda, ka pastāv civilā un militārā transporta sinerģija.
20. Otrkārt, kā norādīts iepriekš, ņemot vērā neatbilstību analīzes rezultātus, Politikas un drošības komiteja aicināja Eiropas Ārējās darbības dienestu / Eiropas Savienības Militāro štābu atjaunināt militārās prasības ar mērķi tās apstiprināt Padomē līdz 2019. gada vasarai. Paredzams, ka atjaunināšana vēl vairāk samazinās militārās un civilās transporta infrastruktūras prasību savstarpējo neatbilstību, kā arī militārā un divējāda lietojuma prasību vēlāko neatbilstību (sk. turpmāk). Pēc militāro prasību atjaunināšanas tiks pārskatīta arī neatbilstību analīze.

Divējāda lietojuma prasības

21. Ierosinātā 2021.–2027. gada Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta regula paredz, ka Komisija pieņems īstenošanas aktu, kurā vajadzības gadījumā noteiks īpaši infrastruktūras prasības, ko piemēro konkrētām divējāda lietojuma infrastruktūras darbību kategorijām. Komisija šajā procesā iesaistīs Eiropas Ārējās darbības dienestu, Eiropas Savienības dalībvalstis un attiecīgās ieinteresētās personas. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām sākās 2019. gada aprīļa vidū.
22. Neatbilstību analīze ir izveidojusi pamatu divējāda lietojuma prasību noteikšanai, un ir gaidāms, ka tās tiks izstrādātas līdz 2019. gada beigām un būs sagatavotas pieņemšanai, kad tiks pieņemta 2021.–2027. gada Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta regula.

¹⁵ Sal. iepriekš ar 11. zemsvītras piezīmi.

Divējāda lietojuma projektu plūsma

23. Kad dalībvalstis būs konstatējušas nepieciešamos pašreizējās infrastruktūras uzlabojumus un iespējamus jaunus infrastruktūras projektus, kā arī pēc tam, kad būs noteiktas divējāda lietojuma prasības, Komisija un Eiropas Ārējās darbības dienests sadarbībā ar ES dalībvalstīm un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām izstrādās divējāda lietojuma projektu orientējošo plūsmu. Tā īstenošana notiks līdz 2020. gadam.

B. Eiropas transporta tīkla regulas pārskatīšana

24. Komisija ir paredzējusi pārskatīt Eiropas transporta tīkla regulu¹⁶, kas būtu jāpabeidz 2020. gada pirmajā semestrī. Komisija pārskatīšanas procesā iekļaus noteiktas militārās un/vai divējāda lietojuma prasības.

C. TENtec informācijas sistēma

25. *TENtec* ir Komisijas informācijas sistēma Eiropas transporta tīkla politikas koordinēšanai un atbalstam.

26. Tā jau ir izrādījusies ļoti noderīga militārās mobilitātes mērķiem, jo ir ļāvusi pārveidot militārajās prasībās norādītos ģeogrāfiskos datus vizuālā formātā un izveidot interaktīvu *TENtec* militārās mobilitātes karšu pārlūku¹⁷. Pārlūks nodrošina iespēju vizuāli analizēt militārās mobilitātes tīklu, veikt dažādus ar militārās mobilitātes tīkla garumu un tā pārklāšanos ar Eiropas transporta tīklu saistītus aprēķinus, kā arī atvieglot pārrobežu savienojumus.

27. Turklāt *TENtec* pastāvīgi tiek atjaunināta: piemēram, 2019. gada vasarā ir paredzēts *TENtec* tehnisko parametru atjauninājums, kas ietvers militārās mobilitātes pamatapsvērumus.

Visbeidzot, rīcības plānā ir minēta iespējamā militāro un civilo datubāzu sasaiste. Apspriešanās ar attiecīgajām personām par šādas rīcības iespējamību sāksies 2020. gadā.

IV. BĪSTAMU KRAVU PĀRVADĀJUMI

28. Militārām vajadzībām paredzētu bīstamu kravu pārvadājumi ir vēl viena joma, kurā ES rīcība var sniegt pievienoto vērtību. Eiropas Aizsardzības aģentūra ciešā sadarbībā ar Komisijas dienestiem ir pabeigusi aptauju par pašreizējiem noteikumiem, ko piemēro bīstamu kravu pārvadājumiem militārajā nozarē. Ar tās konstatējumiem 2019. gada aprīlī tika iepazīstinātas ES dalībvalstis, kas piedalās Eiropas Aizsardzības aģentūrā, un tie tiks ņemti vērā turpmāk.

29. Aptaujā ir izpētīts valstu tiesiskais regulējums, pievēršot uzmanību bīstamu kravu pārvadāšanas šķēršļiem un ierobežojumiem. Tika veikta to procedūru uzskaitē, ko valstis ir izstrādājušas bīstamu kravu pārvadāšanai, kā arī tika izveidota un 2018. gada 8. oktobrī valstīm izsūtīta aptaujas anketa.

30. Turklāt ES un NATO strukturētā dialoga par militāro mobilitāti ietvaros ES un NATO analizēja iespējamās sinerģijas starp pasākumiem, ko katra veic saistībā ar bīstamu kravu

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regula (ES) Nr. 1315/2013 par Savienības pamatnostādņēm Eiropas transporta tīkla attīstībai un ar ko atceļ Lēmumu Nr. 661/2010/ES (OV L 348, 20.12.2013., 1. lpp.).

¹⁷ Piekļuve interaktīvajam pārlūkam tiek nodrošināta, pamatojoties uz vajadzību pēc informācijas, sazinoties ar move-tentec@ec.europa.eu.

pārvadāšanu. Šajā ziņā attiecīgā NATO Standartizācijas līguma un citu atsaucēs dokumentu nodošana ES rīcībā atvieglos šo centienu saskaņošanu gan bīstamo kravu pārvadājumos, gan citās ar militāro mobilitāti saistītās jomās.

31. Komisijas dienesti analizē dažādas iespējas, kas varētu vienkāršot bīstamu kravu pārvadāšanu un tādējādi uzlabot militāro mobilitāti. Šīs analīzes rezultāti tiks ņemti vērā attiecīgo ES programmu un iniciatīvu turpmākajā izstrādē, tostarp Eiropas Aizsardzības aģentūras kontekstā. Turklāt Eiropas Aizsardzības aģentūras veiktās aptaujas rezultāti, kuriem vajadzētu būt pieejamiem 2019. gada vasarā, palīdzēs izvērtēt turpmāku ES līmeņa pasākumu iespējamību un vajadzību atbilstīgi rīcības plānam.
32. Ar bīstamu kravu pārvadāšanu saistītos pasākumus izstrādā, cieši sadarbojoties Eiropas Aizsardzības aģentūrai, Komisijas dienestiem un Eiropas Ārējās darbības dienestam / Eiropas Savienības Militārajam štābam. Regulāri tiek informēta Bīstamo kravu pārvadājumu komiteja, kurā darbojas civilās jomas eksperti¹⁸.

V. MUITA UN PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS NODOKLIS

A. Muita

33. Rīcības plānā arī tika norādīti konkrēti pasākumi, kas veicami, lai racionalizētu un vienkāršotu muitas formalitātes pārrobežu militārās pārvietošanās gadījumā, vienlaikus nodrošinot sinerģiju ar NATO. Pašreizējais ES muitas tiesiskais regulējums, kas ir spēkā kopš 2016. gada maija, paredz iespēju tikai muitas tranzīta deklarācijas procedūrām izmantot veidlapu Nr. 302, kas ir īpaša NATO izveidota muitas veidlapa. Šos tiesību aktus varētu grozīt, lai attiecinātu veidlapu Nr. 302 arī uz noteiktām muitas procedūrām, kas nav tranzīts, piemēram, importu un eksportu (pēdējo veicot tikai īslaicīgi).
34. Vienlaikus ES veidlapas Nr. 302 izveide racionalizētu pārrobežu militāro pārvietošanos ārpus NATO darbības zonas. Šo veidlapu varētu izmantot arī ES dalībvalstis, kuras nav NATO sastāvā. Ja tiktu saskaņota NATO veidlapa Nr. 302 un ES veidlapa Nr. 302, ciktāl tas iespējams, ar mērķi izmantot identiskas veidlapas, ar tām saistītie muitas procesi visā ES tiktu vienkāršoti, kā arī tiktu nodrošināts, ka visās ES dalībvalstīs piemēro vienādas muitas procedūras militārās pārvietošanās gadījumā.
35. ES dalībvalstis tehniskā līmenī ir paidušas plašu atbalstu tiesību aktu grozījumu projektam, kas ir nepieciešams, lai vienkāršotu ar pārrobežu militāro pārvietošanos saistītās muitas procedūras, kā arī ieviestu ES veidlapu Nr. 302. Eiropas Aizsardzības aģentūra tās *ad hoc* muitas programmas ietvaros veicināja ES parauga veidlapas Nr. 302 izstrādi, kā arī Eiropas Aizsardzības aģentūra ar to iepazīstināja NATO. Pilnīga veidlapas Nr. 302 saskaņošana NATO un ES starpā būs atkarīga no NATO vērtējuma par pārskatīto veidlapu Nr. 302. Juridiskais pamats ES veidlapas Nr. 302 izmantošanai tiks radīts, iekļaujot šīs veidlapas paraugu ES tiesību aktos muitas jomā.
36. Juridisko izmaiņu rezultātā ir jāizdara grozījumu sērija divās Komisijas regulās: Savienības Muitas kodeksa¹⁹ Deleģētajā aktā²⁰ un Īstenošanas aktā²¹. Deleģētā akta grozījuma projekts²²

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 24. septembra Direktīva 2008/68/EK par bīstamo kravu iekšzemes pārvadājumiem (OV L 260, 30.9.2008., 13. lpp.).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 9. oktobra Regula (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

Komisijai būtu jāpieņem 2019. gada rudenī, savukārt Īstenošanas akta grozījuma projekts²³ Komisijai būtu jāpieņem ne agrāk kā 2020. gada sākumā.

B. Pievienotās vērtības nodoklis

37. Cits svarīgs Komisijas darba rezultāts ir tas, ka 2019. gada 24. aprīlī tika pieņemts tās priekšlikums grozījumiem kārtībā, kā attiecībā uz aizsardzības pasākumiem Savienības satvarā piemēro pievienotās vērtības nodokli un akcīzes nodokli²⁴. Tā kā piegādēm bruņotajiem spēkiem, kas piedalās NATO aizsardzības pasākumos ārpus savas valsts, jau šobrīd var izmantot šos atbrīvojumus, priekšlikuma mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgu attieksmi pret aizsardzības pasākumiem NATO un ES ietvaros, atbrīvojot piegādes bruņotajiem spēkiem no pievienotās vērtības nodokļa un akcīzes nodokļa, ja šie spēki ir izvietoti ārpus savas dalībvalsts un piedalās Kopējās drošības un aizsardzības politikas aizsardzības pasākumā. Saskaņojot abu aizsardzības pasākumu netiešo nodokļu režīmu, iniciatīvā atzīta Kopējās drošības un aizsardzības politikas un militārās mobilitātes pieaugošā nozīme.
38. Ar šo priekšlikumu 2019. gada 16. maijā tika iepazīstināta Padomes darba grupa nodokļu jautājumos. Diskusijas turpināsies ES Somijas prezidentūras laikā. Komisija atzinīgi vērtētu, ja Padome pieņemtu priekšlikumu pēc iespējas drīzāk.

VI. ROBEŽŠĶĒRSOŠANAS ATĻAUJAS

39. Eiropas Aizsardzības aģentūra izstrādāja turpmākus pasākumus šajā jomā ietvaros, jo īpaši saistībā ar programmu “Robežšķērsošanas atļauju procedūru optimizēšana Eiropā”, ES multimodālā transporta mezglu un Diplomātisko atļauju tehnisko risinājumu gaisa pārvadājumiem. 23 ES dalībvalstis pievienojās Eiropas Aizsardzības aģentūras programmas dokumentam “Robežšķērsošanas atļauju procedūru optimizēšana Eiropā”, ko parakstīja 2019. gada 14. maijā Eiropas Aizsardzības aģentūras valdes sanāksmes laikā. Saskaņojot un vienkāršojot robežšķērsošanas procedūras, īpašu uzmanību pievēršot sauszemes un gaisa pārvietošanās situācijām, kā arī diplomātisko atļauju procedūrām, šī programma uzlabos un atvieglos ES dalībvalstu bruņoto spēku pārvietošanās spēju operāciju, mācību un ikdienas darbību veikšanai.
40. Papildus šīm darbībām 2013. gadā izveidotais ES multimodālā transporta mezgla projekts palīdzēja izstrādāt ģeogrāfisko tīklu, kas atvieglo karaspēka pārvietošanos. Projektā pašlaik piedalās 14 ES dalībvalstis. Pašlaik ES multimodālā transporta mezgla projekta ietvaros parakstīšanai tiek gatavots Tehniskais risinājums attiecībā uz sauszemes robežšķērsošanu un transportu. Diplomātisko atļauju tehniskais risinājums paredz gaisa pārvadājumu diplomātisko atļauju iepriekšēju apstiprināšanu. Kopš šā risinājuma ieviešanas 2012. gadā to ir parakstījušas 20 ES dalībvalstis. Gan ES multimodālā transporta mezgla, gan diplomātisko

²⁰ Komisijas 2015. gada 28. jūlija Deleģētā regula (ES) 2015/2446, ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013 attiecībā uz sīki izstrādātiem noteikumiem, kuri attiecas uz dažiem Savienības Muitas kodeksa noteikumiem (OV L 343, 29.12.2015., 1. lpp.).

²¹ Komisijas 2015. gada 24. novembra Īstenošanas regula (ES) 2015/2447, ar ko paredz sīki izstrādātus noteikumus, kas vajadzīgi, lai īstenotu konkrētus noteikumus Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 952/2013, ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 343, 29.12.2015., 558. lpp.).

²² Sal. iepriekš ar 18. zemsvītras piezīmi.

²³ Sal. iepriekš ar 19. zemsvītras piezīmi.

²⁴ COM(2019)192/F1 — Priekšlikums Padomes Direktīvai, ar ko attiecībā uz aizsardzības pasākumiem Savienības satvarā groza Direktīvu 2006/112/EK par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu un Direktīvu 2008/118/EK par akcīzes nodokļa piemērošanas vispārēju režīmu.

atļauju projektu rezultāti tiks izmantoti pasākumos, kas tiek īstenoti saistībā ar robežšķērsošanas atļauju programmu.

VII. CITI JAUTĀJUMI

41. Rīcības plānā bija minēti arī atsevišķi juridiskie aspekti, piemēram, ES Nolīguma par bruņoto spēku statusu iespējamā ietekme uz militāro mobilitāti. ES Nolīgums par bruņoto spēku statusu tika parakstīts 2003. gadā un stājās spēkā 2019. gada 1. aprīlī²⁵ pēc tam, kad Īrija bija pabeigusi tā ratifikācijas procesu. Nolīgums attiecas uz tāda militārā un civilā personāla statusu, kas norīkots darbam Eiropas Savienības iestādēs, kā arī to štābu un spēku statusu, kuri var tikt darīti pieejami ES saistībā ar LES 42. pantā minēto uzdevumu, tostarp mācību, sagatavošanu un izpildi.
42. Eiropas Aizsardzības aģentūra veica aptauju, lai izpētītu valstu tiesisko regulējumu, īpašu uzmanību veltot pārvietošanās atrunām un ierobežojumiem, kā arī valstu interpretācijām par starptautiskiem aktiem un procedūrām. Šīs aptaujas rezultāti tiks izmantoti turpmākajā Komisijas dienestu un Eiropas Aizsardzības aģentūras darbā.
43. Turklāt Rīcības plānā tika atzīts, ka ir svarīgi atspoguļot militārās mobilitātes nozīmi citu starpnozaru problēmu kontekstā, piemēram, saistībā ar hibrīddraudu apkarošanu. Īstenojot Kopīgā regulējuma hibrīddraudu apkarošanai 22 darbības²⁶, par nozīmīgām no militārās mobilitātes viedokļa tiek uzskatītas divas darbības: 3. darbība “Stratēģiskā komunikācija” un 7. darbība “Kritiskās infrastruktūras aizsardzība transporta jomā”. Abu darbību īstenošana notiek pašlaik, un iespējamā Kopīgā regulējuma nākotnes redakcijā varētu tikt ietverta tieša atsauce uz militāro mobilitāti ar mērķi plašāk izklāstīt varbūtējos draudus šajās abās jomās.

VIII. SECINĀJUMI UN TURPMĀKĀ RĪCĪBA

44. Kopš Rīcības plāna sākšanas visās jomās ir ticis panākts būtisks un reāls progress, kā arī ir iesniegti svarīgi dokumenti, proti, militārās prasības, neatbilstību analīze un ierosinājums pievienotās vērtības nodokļa grozīšanai. Turklāt reāls sasniegums ir arī 23 ES dalībvalstu parakstītais Eiropas Aizsardzības aģentūras programmas dokuments “Robežšķērsošanas atļauju procedūru optimizēšana Eiropā”. Būtisks progress ir panākts arī, piemēram, bīstamo kravu pārvadājumu un muitas jomās.
45. Šis progress nebūtu bijis iespējams bez ES dalībvalstu visu valdības iestāžu mēroga iesaistes, vienlaikus ievērojot katras valsts suverenitāti un lēmumu pieņemšanas tiesības, kā arī ciešo un nepārtraukto sadarbību starp Komisijas dienestiem, Eiropas Ārējās darbības dienestu, tostarp Eiropas Savienības Militāro štābu, un Eiropas Aizsardzības aģentūru. ES un NATO strukturētais dialogs vēl vairāk uzlabos sadarbību militārās mobilitātes jomā. Komisija un Augstā pārstāve atzinīgi vērtē šo pieeju un ir apņēmušies turpināt darbu līdzšinējā kārtībā un tempā.

²⁵ Nolīgums starp Eiropas Savienības dalībvalstīm par militārā un civilā personāla statusu, kas norīkots darbam Eiropas Savienības iestādēs, štāba un spēku statusu, kuri ir pieejami Eiropas Savienībai saistībā ar tādu uzdevumu sagatavošanu un izpildi, kas minēti Līguma par Eiropas Savienību 17. panta otrajā daļā, tostarp mācībām, un par dalībvalstu militārā un civilā personāla statusu, kas, lai darbotos šajā sakarā, ir nodots Eiropas Savienības rīcībā (ES SOFA) (OV C 321, 31.12.2003., 6. lpp.).

²⁶ Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei “Kopīgs regulējums hibrīddraudu apkarošanai — Eiropas Savienības reakcija” (JOIN/2016/018 final).

46. Nākamais progresā ziņojums tiks iesniegts līdz 2020. gada vasaras beigām.